

Історія України. Всесвітня історія. Інтегрований курс. 6 клас

Конспект урок з теми: «**Природні умови Італії та виникнення Риму**»

Мета: сформувати уявлення про природно – географічні та кліматичні умови, населення Італії міста Риму; розкрити особливості початкового етапу розвитку Римської держави; розглянути заняття населення Італії; розвивати вміння порівнювати вміння порівнювати історичну інформацію.

Обладнання: О.І. Пометун, П.В. Мороз «Всесвітня історія. Історія України» (К., 2014), роздавальний матеріал, атлас «Історія стародавнього світу. 6 клас», історичні тексти.

Поняття: «етруски», «латиняни», «італіки», Палатин, Капітолій, «форум», «фамілія», «сенат», «патриція», «плебеї».

Тип уроку: засвоєння нових знань та вмінь.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Мотивація навчальної діяльності учнів

Ми починаємо вивчати новий розділ в історії стародавнього світу «Давній Рим у VIII – I ст. до н. е. за цей час нам потрібно освоїти два важливих періодів у розвитку Римської держави: царський період і період Римської республіки.

Сьогодні на уроці ми розглянемо природні умови Італії в переводі це слово означає «країна телят» та виникнення Риму, а також сформуємо уявлення про природно-географічні та кліматичні умови, населення Італії та міста Риму; розкриємо початкові етапи розвитку Римської держави, заняття населення Італії і продовжимо розвивати вміння порівнювати історичну інформацію.

III. Вивчення нового навчального матеріалу

План:

1. Природа і населення Апеннінського півострова.
2. Виникнення міста Риму.
3. Правління царів.

Учитель. Наш урок сьогодні буде проходитиме в нестандартній формі. Питання, які ми записали в наш план ми будемо засвоювати за допомогою творчих завдань. Для цього клас розділився на чотири групи і кожна вибирає капітана.

Завдання № 1. Заповнення порівняльної таблиці «Греція та Італія» (*перевірка*)

Завдання № 2. Зобразити схематично «Населення Апеннінського півострова та Італії» і дати відповіді на запитання:

1. Визначте племена, які створили римську державу.
2. Які племена заснували місто Рим.

Робота з історичним текстом. (Легенда про виникнення Риму)

Завдання № 3. Опрацювати текст і виконати завдання: поставити в хронологічній послідовності (поставте цифрами). Із попередніх букв відповідно до порядку зростання цифр складіть назву міста, що існувало на острові Сицилія.

А	Народження близнюків	
І	Подорож Енея	
У	Виховання близнюків пастухами	
С	Падіння міста Троя	
И	Заснування міста Риму	
З	Перемога близнюків	
Р	Заснування міста Альба-Лонга	
К	Близнюки та вовчиця	

Перевірка. Сіракузи

Завдання № 4. Хронологічні задачі.

1. Скільки часу минуло від дати заснування міста Риму до наших днів.
2. Що було раніше і наскільки: початок Олімпійських ігор чи заснування міста Рим?

Перевірка.

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНА «Зірка»

Учитель: Зверніть увагу, будь ласка, на дошку. Визначте, які органи управління утворилися в Римі.

Відповіді учнів.

Учитель: Близько 600 р. до н. е. етруски перемогли латинян і посадили в Римі своїх царів. За легендою, у Римі правили сім етруських царів. Завжди царі супроводжувалися охоронцями – лікторами, які несли в руках символ царської влади – сокиру, вставлену в пучок різок (12 фасцій) і охоронців було 12.

Завдання № 5. Записати імена етруських царів в хронологічній послідовності їх правління в Римі, від першого до останнього.

Перевірка

IV. Закріплення нового матеріалу.

Учитель: Протягом уроку ми з вами опрацювали питання нашого плану. За допомогою різних завдань і різноманітних засобів, завдяки яким ми з вами порівняли природно – кліматичні умови Греції та Риму, з'ясували, які племена населяли Апеннінський півострів і якими заняттями займалося населення Риму. Встановили

суспільний устрій Риму і імена етрусських царів, які правили до утворення Римської республіки.

Закріпимо знання історичним диктантом.

Історичний диктант.

1. На якому острові розташована Італія?
2. Що в перекладі означає слово «Італія»?
3. Які гори відділяють Італію від Європи?
4. Які річки течуть в Італії?
5. Які острови розташовані поряд з Італією?
6. Коли виникло місто Рим?
7. Назвіть засновника міста Рим.
8. Назвіть символ міста Рим.
9. На яких пагорбах виникло місто Рим?
10. Як називають центральний майдан Риму?

V. Підсумки

Кожній команді представити учнів для нагородження Нобелівською премією, капітанам оцінити своїх членів команди.

VI. Домашнє завдання § 42 опрацювати, питання с.208, намалювати ілюстрації до легенд вивчених на уроці, скласти кросворди.

Легенда про заснування міста Риму

Давньоримські легенди пов'язували заснування Рима з Троянською війною. Вони розповідали, що, коли загинула Троя, деяким троянцям вдалося врятуватись. На чолі їх стояв Еней. Кораблі втікачів довго носились по морських хвилях. Нарешті вони прибули в Італію і заснували місто Альбу-Лонгу в Лації. Минуло багато часу.

Один із нащадків Енея, цар Прока мав двох синів: Нумітора та Амулія. За волею батька влада дісталася Нумітору – старшому сину. Амулій виступив проти брата і силою захопив престол, проявивши при цьому неабияку жорстокість. Всіх рідних Нумітора по чоловічій лінії він знищив, а дочку Рею Сільвію примусив стати весталкою. Весталки, жриці богині вогню Вести, покровительки домашнього вогнища, не мали права вступати у шлюб. Порушення цього права каралося страшною стратою: живцем закопували в землю.

Однак у Реї Сільвії народилося двоє синів Ромул і Рем. Щоб уникнути страшної долі, вона оголосила, що їх батьком був бог Марс. Але це не допомогло, і Амулій наказав кинути новонароджених дітей у річку Тибр. Немовлята були дивом врятовані: хвиля викинула дітей на берег, де їх вигодувала вовчиця. Потім вихователем дітей став пастух.

З часом відкрилося їх царське походження. Ромул і Рем убили Амулія і відновили на престолі свого діда Нумітора. Він продовжив правити Альбу-Лонге, а Ромул і Рем забажали заснувати нове місто. Це місто було вирішено побудувати на берегах річки Тибр, де вовчиця спасла життя Ромулу і Рему. Оскільки брати були близнятами, то не могли домовитись між собою, кому бути у нових місцях царем. Було вирішено вдатися до ворожіння за польотом птахів. Ромул спостерігав за польотом птахів із пагорба Палатин, а Рем – із Авентину. Рем першим побачив шість птахів, тоді як Ромул, пізніше за Рема, побачив дванадцять птахів. Кожен тлумачив знамення в свою користь. Почалася сварка, яка закінчилася трагедією: Ромул убив Рема. Ромул заснував нове місто і назвав його своїм ім'ям – Рома (Рим). Відповідно до цієї легенди римляни пізніше поставили на Палатинському пагорбі бронзову статую вовчиці.

Дата заснування Риму відома з точністю до дня – 21 квітня 753 року до нашої ери.

Царський період в історії давнього Риму

Перший період – царський – з 754 р. до 509 р. до н.е.

Цар мав функціями вождя та жерця; мав охоронців і обирався у народних зборах. Поруч з царем діяв сенат з 100 чоловік на чолі з принцепсом - головою. Посада в сенаті була довічна, вакансії заміщалися царем. Сенат розглядав питання про війну і мир, керував фінансами, обговорював законопроекти. У періоди міжцарів'я сенат за жеребом обирав зі свого середовища «тимчасово виконуючого обов'язки царя» строком на 1 день, вручаючи йому печатку Риму, ключі від скарбниці та атрибути царської влади.

Вся повнота влади була зосереджена в куріатні коміції - народних зборах по куріях. Саме тут обирався цар, приймалися закони, розглядалися апеляції засуджених до смерті. Зборів проходили на форумі, кожен рід мав 1 голос; всього в Римі налічувалося 30 курій; щоб рішення зборів отримало законної сили, необхідно було набрати 16 голосів «за».

Незважаючи на виборний характер царської влади, можна відзначити в VI ст. до н.е. тенденції до встановлення династій, коли царський престол переходив від царюючого государя до зятя, через посередництво дочок. Така етрусська династія Тарквініїв.

У VI ст. до н.е. Царем після відповідних випробувань був обраний Сервій Туллій (578-534рр.. до н.е.). Він розділив територію Римської держави на 4 територіальні округи. Не скасовуючи куріатні коміції, Сервій Туллій ввів центуріатних коміції, тобто зборів з центуріям - сотням, основним військового підрозділу, і надав їм вищу законодавчу, судову силу. Далі Сервій Туллій ввів ценз майна і розподілив усіх римських громадян на класи. Першим обов'язком кожного класу було виставити певну кількість центурій. На зборах кожна центурія отримала 1 голос. Всього центурій налічувалось - 193; щоб рішення зборів стало законом, потрібно було набрати 98 голосів «за». Збори приймало закони, розглядало апеляції, обирало посадових осіб. Сервій Туллій корінним чином перетворив суспільство. Він шанувався як благодійник народу. Плебеї отримали цивільні права, родова організація поступилася місцем територіальної, вплив родової знаті ослаб, що викликало у сенаторів ненависть. Після проведених перетворень Сервій Туллій був убитий Тарквінієм Гордим з династії Тарквініїв. Проте спроба одноосібного, авторитарного правління була припинена

народним повстанням 509 р. до н.е. Тарквіній Гордийбіг, царська влада в Римі була скинута і проголошена республіка.